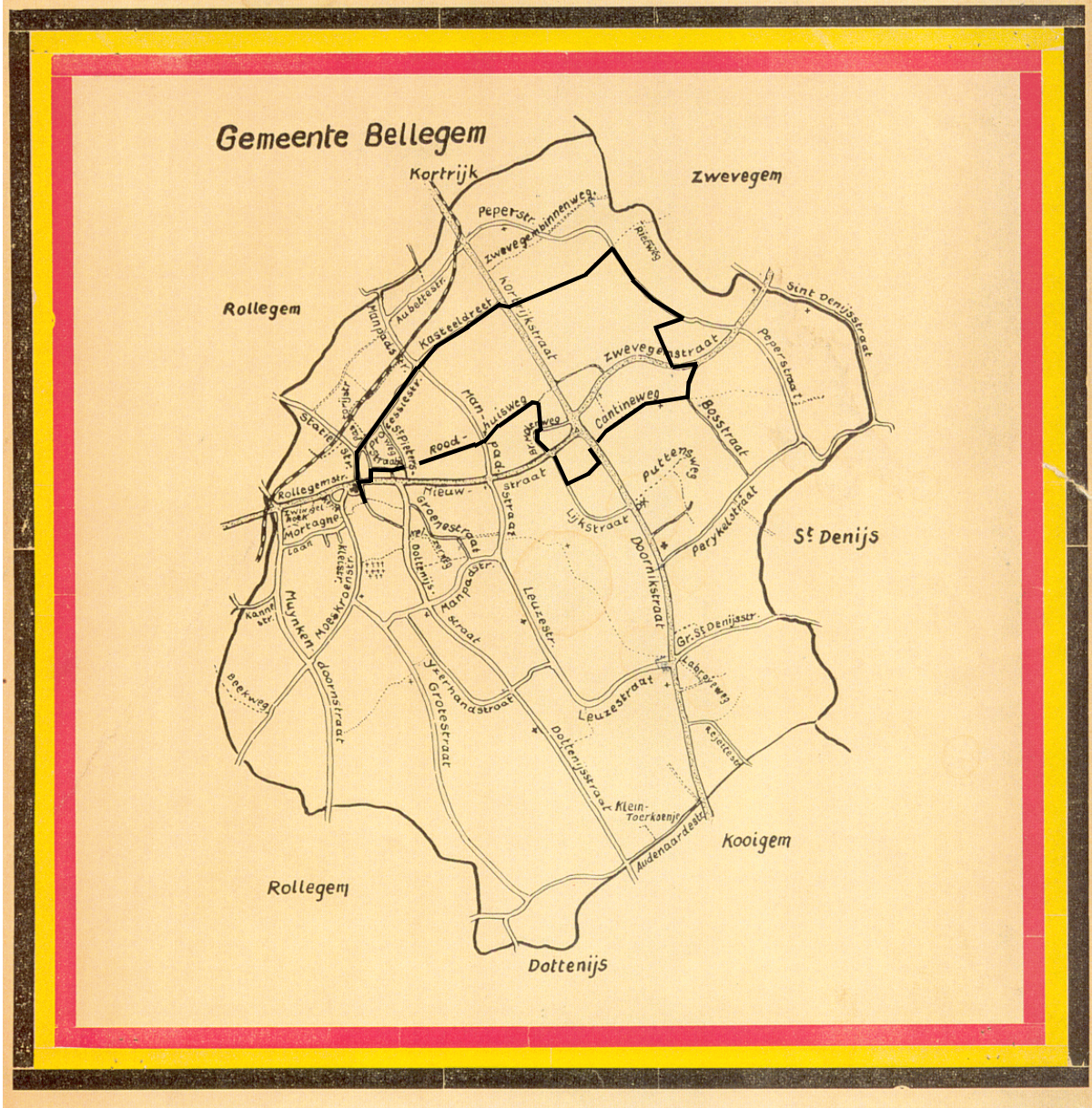

WANDELING 24 OKTOBER 1999

BELLE GEM

Inw. (31 december 1961) : 3.208
Opp. 1397 ha 63 a 78 ca.

Huidige toestand

Inwoners : 3.862

Oppervlakte : 1.397 ha 71 a 7 ca

Wandeling 24 oktober '99

Zoals u op het plannetje van de kافت reeds merkt, duiken we samen met u eventjes terug in de tijd van toen.

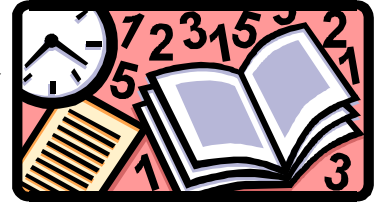

We nemen u mee langsheen een paar oude straten, wegeltjes en hoeven en doen ons best u meteen een stevige maar toch leuke brok geschiedenis mee te geven.

Herkent u trouwens iets op deze foto ?

De hofstede is verdwenen net zoals de zo goed gekend 'scheve toren van *Bellegem kerk*'. De kinderen staan vlakbij 'de schoolpoort'... maar gaan voor onze wandeling wel de verkeerde kant op : wij moeten namelijk dieper de foto in, richting **BELLESEMESTRAAT** (vroegere naam : Nieuwstraat). We steken hier over en via de **WALLEWEG** (vroegere Statiestraat), komen we bij *Hof Ter Kerke*, eigendom van Barones Isabelle de Virron. Hoewel deze oude hoeve reeds vermeld wordt in 1502 [als achterleen van 'De Kerckhove', dit leen bevatte tevens de gronden van de kerk - van hieruit de naamgeving], is het niet hier dat de allereerste streekbewoners zich vestigden.

Neen, de ⌚ vroegste bewoners [we gaan wel eventjes terug naar het neolithicum, d.w.z. enkele duizenden jaren voor onze tijdsrekening] bleven plakken op de 'Klyte' aan de grens met Zwevegem. En zo verklappen we meteen welke richting we uit gaan.

U slaat bij de hoeve best rechts af naar beneden de PROCESSIEWEG in. [Hier passeerde vroeger de H. Sacramentsprocessie, en ter oefening zeggen jullie intussen maar drie weesgegroetjes en een onze vader op]. Wij vervolgen intussen de geschiedenisles.

In deze vroege periode kregen we een evolutie van de bestaansmiddelen, wat leidde tot een meer gesetteld bestaan (vaste verblijfplaats). Geleidelijk aan groeide ook de kennis omtrent zaaien en oogsten, maar pas als de Kelten onze streken veroveren, wordt er hier vee gehouden. Daarna komen ook de Romeinen op ons 'Preusch Belleghem' af. De Menopauzers en Mormonen, pardon ik bedoel de Menapiërs en de Morinen [zie ook : Morinnegoed, Morinnestraat te Kortrijk] hier leerden van die Romeinen kippen fokken... en notenbomen planten.

Geruime tijd voor het einde van de Romeinse bezetting kwam een geleidelijke Germanisering op gang.

De relatie tussen deze twee stammen valt nogal dubieus te noemen, want de ene keer werden de plunderende Germanen verdreven, de andere keer werden ze tewerkgesteld als zogenaamde boerensoldaten.

De bevolking kende een enorme toename, maar gelijktijdig waren er ook ingrijpende klimaatwijzigingen. Dit leidde tot grote volksverhuizingen die de

traditionele handel en verkeer bemoeilijkten en waarbij een grootschalig banditisme ontstond. Het is pas als Clovis op het toneel verschijnt dat er weer rust komt.

Veel informatie over deze periode betreffende onze streek is er echter niet. Wel stamt de naam Bellegem nagenoeg zeker uit deze periode : *'Bellinga haim'* : woonst of heem van de kinderen van Bello, en dan is Bello een Frankische stamvader. Het kan echter ook betekenen *woonst of heem van de kinderen van Bel*, en Bel was een Saksische god. Gezien hier veel Saksen gewoond zouden hebben, heeft laatst vermelde veronderstelling een grotere waarschijnlijkheid.

Maar het is pas in de vroege middeleeuwen dat de naam Bellegem terug te vinden is in geschreven documenten. In deze middeleeuwen krijgen de tientallen hofsteden die Bellegem rijk is, een vastere waarde. De namen van de hoeven hebben in de meeste gevallen betrekking op een stuk feodale geschiedenis.

Het is in die tijd dat *'De Heerlijkheid van Bellegem'* ontstond en dat is dan ook de eerste stop- of standplaats waar we met u naar toe willen. Om daar te geraken vervolgt u vermelde PROCESSIESTRAAT, u dwarst de MANPADSTRAAT en trekt zo langsheen het kapelletje verder naar de hoeve die voor u ligt.

En hier komt de eerste vraag **Hoe heette dit paadje vroeger ?**

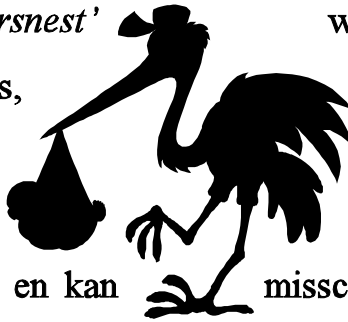
'De Heerlijkheid van Bellegem' is een heerlijke naam voor een hoeve die nu *Ter Linden* heet (want voor de ingangspoort staat een meer dan honderdjarige lindeboom). De vroegere naam daarentegen is afkomstig door het feit dat zich hier vroeger een versterkt kasteel bevond. Voor degenen die zich niet kunnen bedwingen en een spade mee hebben, is het een poging waard ergens in de weide op zoek te gaan naar restanten van de ruïnes ervan. Ook de ingangspoort zelf blijft getuige van het kasteelverleden : je merkt er twee halve kolommen in ongekapte Doornikse steen, overblijfselen van... want het kasteel zelf werd in de jaren 1578-1579 volledig afgebrand door de geuzen (niet Bockor) die vanuit Kortrijk naar Bellegem kwamen.

U mag het erf betreden en de kinderen mogen zich aan een tasttest wagen.

Weet u wat er in de doosjes zit [behalve ozon, stikstof, zuurstof e.d. natuurlijk] ?

Als u klaar bent, vervolgt u het pad tot aan de DOORNIKSERIJKSWEG. Misschien vraagt u best aan de kinderen hoe je veilig over steekt en dwarst deze snelle weg pas als het risico klein genoeg is om zonder beenbreuken verder te wandelen aan de overkant op het verharde pad richting Zwevegem. Daar loopt u netjes achter elkaar, want breed is het niet. Zo zou u bij het '*Goed te Ooievaarsnest*' moeten kunnen landen, meteen onze tweede halte.

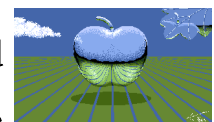
Dit 'Goed te Ooievaarsnest' wordt momenteel uitgebaat door de familie Danneels, maar werd voor het eerst vermeld in 1767 in het Landboek Bellegem. De naam zou effectief afkomstig zijn van een ooievaarsnest in die buurt, en kan misschien de bevolkingstoename in dezelfde periode verklaren. Met een beetje geluk brengt de ooievaar hier een... beker warme chocomelk.

Bij het verlaten van deze hoeve komen we weer op een bredere straat genaamd **OOIEVAARSNEST**. Vroeger noemde deze doorlopende weg van Kortrijk tot aan Sint-Denijs de Peperstraat maar in 1965-1966 heeft men deze straat in kleinere stukjes onderverdeeld. We vervolgen deze weg waar we aan onze linker zijde de 'Ooievaarsnestbeekhoeve' opmerken (articulatie-oefening : zeg dit tien maal snel na elkaar).

Als we naar rechts kijken, maar dan ook ècht goed kijken, bemerken we een verharde aardeweg [tussen een akker en een weide]. Hier mag u uw schoenen vuil maken en de buggy's sleuren. We passeren de voormalige hoeve van Modest Feys die nu eigendom is van Willy Dejonghe (Stock Americain Kooigem). U komt uit op de **KREUPELSTRAAT**. Deze mag u dwarsen. Hier gaan we echter niet naar rechts richting Bellegem, neen, we nemen u mee voor een klein ommetje. Dit loont zeker de moeite want op *Goed Ter Craeyneste* tracteren we u op een appeltje voor de dorst. Deze hoeve wordt bewoond door weduwe Vandemeulebroecke-Delbeke. Er is hier geen sprake meer van een echte landbouwuitbating, alleen de woonfunctie werd behouden. Na dit appeltje met u geschild te hebben, vervolgt u de **KREUPELSTRAAT** richting Zwevegem tot aan het kruispunt met de **BOSKARRIERE**.

In deze straat moet u wat omhoog en aan onze linker zijde moet u nu 't Hooge Bunder vinden. In het landgoed van Walle (anno 1650) werd het perceel als 't Hooghe Bunder' omschreven en daar blijkt uit dat dit perceel iets hoger was gelegen en een oppervlakte had van ongeveer één bunder.. De oudste vermelding van deze boerderij dateert van 1767 (Landboek Bellegem).

We stappen nog een klein beetje rechtdoor tot de **BOSKARRIERE** een zijsprongetje maakt naar rechts. We springen allemaal mee naar rechts - hop met de beentjes - en na de behuizing aan onze linkerkant brengen de stapsteentjes (recht door nu) ons naar de **KANTINEWEG**.

Dat Bellegem veel hoeves had, merkte u intussen wel. Maar wist u dat het een even roemrijk of roemarm verleden kent op het vlak van herbergen (misschien ideetje voor de wandeling van het jaar 2000) ?

In de jaren 1770 groeide het aantal herbergen en dranksluiterijen zodanig aan dat de Bellegemnaren het record haalden op de dertien parochies van Buiten-Kortrijk. Veel van deze drankhuizen dienden als schuilplaats voor deugnieten en vagebonden.

Vlaanderen in het bijzonder was verpest door 'cantynen', vandaar de Kantineweg = weg naar het Kantinehof - of Kantinehol¹. In 1779 zette de Kasselrij Kortrijk de strijd tegen het alcoholisme in en schraptten een heel aantal herbergen.

¹ Volgens E. Depaepe.

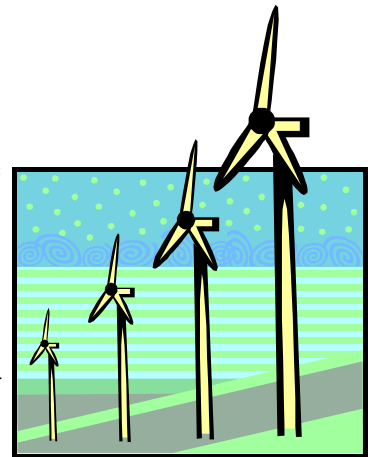
Zo komt het dat we jullie moeten ontgoochelen want hier valt niets meer te drinken. De kantine is dus weg.

De KANTINEWEG komt terug uit op de DOORNIKSERIJKSWEG. U dwarst deze met dezelfde voorzichtigheid als eerder in dit verhaal en komt terecht op een betegeld paadje dat uitmondt in de ARGENDAALSTRAAT. U mag eens opzoeken welk lugubere naam deze vroeger had².

Op het einde van de ARGENDAALSTRAAT arriveert u in de BELLESEMSESTRAAT. U steekt over en wandelt langsheen de niet meer bestaande cichorei-fabriek.

De weg slingert zich naar omhoog en zo komt u in de BREDEMOLENSTRAAT terecht.

Helaas zijn de vier molens, die Bellegem rijk was, één voor één [kijk even op de klok] verdwenen.

- ① De *Leemputmolen* stond dicht bij het huidige centrum (begin Roodhuisweg vlakbij einde hoekinsprong van Straatje). Het was de oudste molen van Bellegem (reeds vermeld in 1451). Men stampte er olie uit lijnzaad en koolzaad. In 1929 werd hij afgebroken en al wat er nu nog resteert is de naam '*Molendam*' en een paar zeldzame foto's.

² Nochtans, de galg die zich nog in Bellegem bevond, situeerde zich eerder in de straat van de huidige Delhaize.

② De *Kattebergmolen* was een graanwindmolen (1780). In 1952 werd de molen onteigend omdat men verbredingswerken aan de Doornikserijksweg had gepland.

③ & ④ De *Kattemolens* waren tweelingmolens opgericht ergens in de 18de eeuw. De een was een stampkotmolen (een olie-winnende molen dus), de andere was een korenmolen. Ze verdwenen omstreeks 1903 nadat de Fransen ze in brand hadden gestoken.

Het is misschien nog tijd voor een vraagje. We zullen maar niet vragen hoe je kunt merken dat er hier molens geweest zijn³ - dat zou misschien wat delicaat zijn, maar we keren terug naar onze locatie

..... **Aan welke molen(s) dankt de Bredemolenweg zijn naam?**

Links op de Bredemolenweg, tussen een huis en een weide, vindt u het verharde pad van de **ROODHUISWEG**, richting Bellegem dorp. Die mag u nemen, ik bedoel betreden. U gaat steeds rechtdoor (ongeveer, anders prikkelt u de draad), dwarsst de **MANPADSTRAAT**, komt terecht in de **ROODHUISWEG** (hier stond heel veel vroeger een Rood huis en dat is... juist : weg), die uitmondt in het **STRAATJE**. Vanaf hier laten we u in de steek. We zijn er immers van overtuigd dat u de weg naar school wel zult herkennen.

³ Omdat de slag ervan nog merkbaar is bij sommigen...

Mocht u ondanks onze goede zorgen intussen toch verdwaald geraakt zijn, neem dan het plannetje op de eerste bladzijde.

① Vroegere naam van het laatste stukje Processieweg?

.....

② Wat zat in de tast-dozen?

.....

.....

.....

.....

③ Vroegere naam van de Argendaalstraat?

.....

④ Naam van de molen?

.....

   Veel succes